

Huisdierenbijsluiter van de **tamme rat** (*Rattus norvegicus*)

Wist u dat

- *Gemiddeld ongeveer twee jaar oud worden?*
- *Vooral 's avonds actief zijn?*
- *Altijd met ten minste één soortgenoot van hetzelfde geslacht moeten worden gehouden?*

Houden van huisdieren?

Volg je hart met verstand!

Ratten worden van oudsher geassocieerd met vies en eng. Toch zijn het leuke dieren om als huisdier te houden. Ze zijn intelligent: u kunt ze bijvoorbeeld zindelijk maken of leren om op uw schouder te zitten. In het algemeen zijn ratten vriendelijke dieren die de verzorger niet bijten. Ratten worden gemiddeld tussen de 21 en 29 cm lang; hun staart is tussen de 15 en 23 cm lang. Mannetjes wegen in het algemeen tussen de 350 en de 600 gram, vrouwtjes ongeveer 250 tot 400 gram. Als u overweegt om een rat als huisdier te kopen, is het belangrijk dat u

zich van tevoren goed laat informeren. Met goede informatie kunt u immers de consequenties van de aanschaf van een huisdier beter overzien, en een bewuste keuze maken voor het al dan niet kopen van een huisdier. Deze huisdierenbijsluiter is hierbij een hulpmiddel.

Verschillende varianten

Er zijn verschillende variëteiten tamme ratten. Zo is er een groot aantal kleurvarianten, bijvoorbeeld agouti (wildkleur bruin), albino (volledig wit) en beige (effen beige). Ook zijn er allerlei tekeningen: een dalmatiër heeft vlekken op zijn kop, rug en flanken, terwijl een rat met een effen tekening een volledig gekleurd lichaam heeft. Sommige ratten hebben grote, laagafstaande oren (dumbo), andere ratten zijn haarloos (naakt) of hebben juist krulhaar (rex).

Natuurlijk gedrag

Ratten komen van oorsprong uit Oost-Azië, maar hebben zich in de loop van de tijd over bijna de hele wereld verspreid. Ze wonen

graag in een vochtige, niet te warme omgeving in de buurt van mensen. Ratten zijn vooral enkele uren na zonsondergang en enkele uren voor zonsopgang actief en kunnen 's nachts wel vier kilometer afleggen. Ze leven van nature in kleine groepen, die bestaan uit een dominant mannetje, een harem vrouwtjes en enkele ondergeschikte mannetjes. Het zijn alleseters, die niet erg kieskeurig zijn.

Huisvesting

Ratten zijn sociale dieren die gewend zijn in groepjes te leven. Als huisdier moet u de rat daarom altijd met ten minste één soortgenoot huisvesten. Zet geen mannetjes en vrouwtjes bij elkaar: de kans is dan groot dat het vrouwtje al snel zwanger wordt. Ratten zijn ondernemende dieren, die van spelen en klimmen houden. Koop daarom een kooi van ten minste 80 cm breed, 40 cm diep en 40 cm hoog. Hoe groot de kooi precies moet zijn, hangt af van het aantal ratten dat in de kooi gehuisvest zal gaan worden en de inrichting van de kooi. Ratten kun-

nen zich prima vermaken met bijvoorbeeld zitplankjes, takken, (doosjes) papieren tissues, lege wc-rolletjes, buizen en schone glazen potten. Door het speelgoed regelmatig te wisselen, kan de rat regelmatig zijn kooi opnieuw 'ontdekken'. Geef de rat geen loopmolentje: hierin loopt de rat in een onnatuurlijke houding en kunnen de poten en de staart beschadigen. De kooi zelf bestaat bij voorkeur uit een lage bak, zodat er geen urineluchtjes kunnen blijven hangen. Let er op dat de tralies knaagbestendig zijn. Op de bodem kunt u papier, beukensnippers of zaagsel doen. Vraag eventueel in de dierspeciaalzaak om advies. Maak de kooi regelmatig schoon; gebruik hiervoor eventueel een niet-geurende zeep, bijvoorbeeld groene zeep. Vergeet daarbij de voerbak niet. Plaats de kooi niet op de tocht: ratten zijn gevoelig voor ademhalingsziekten. Zet de kooi ook niet direct in de zon of naast de verwarming.

Verzorgen en hanteren

Ratten vinden het leuk om te worden opgepakt. Tamme ratten kruipen vaak spontaan op de hand van hun verzorger. U kunt een rat ook oppakken door voorzichtig uw hand onder zijn buik te schuiven. Pak een rat nooit bij het puntje van zijn staart. U kunt hem wel bij zijn staartbasis oppakken. Ratten vinden dat echter niet zo fijn. Ratten zijn nieuwsgierige dieren en vinden het leuk om ook de omgeving buiten de kooi te ver-

kennen. Maar pas op met bijvoorbeeld losliggende kabels: ratten zijn knaagdieren.

Voeding

In de dierspeciaalzaak is speciaal voer te koop voor ratten. Ratten zijn van nature alleseters. Als extraatje op dit basisvoer zijn er dan ook vele mogelijkheden. U kunt ze veel groente (pas op met sla en kool) en fruit geven. Eén keer in de week kunt u ze een gekookt ei geven. Ook ongezoete ontbijtgranen, aardappel, gekookte rijst of pasta en brood vinden ratten lekker. Maar let op: ratten worden gemakkelijk dik, dus beperk deze extraatjes. Als extraatjes niet binnen een half uur opgegeten zijn, is de aangeboden hoeveelheid te veel. Geef ratten nooit bedorven etenswaren: ze kunnen daarvan bijvoorbeeld diarree krijgen. Geef ze ook geen gekruid, vet, gezoet of gezouten voedsel. Het voer kunt u in een bakje doen. Zorg er daarnaast voor dat er voldoende water is. Water kunt u in een drinkflesje aanbieden. Ververs het water elke dag.

Van jong tot volwassen dier

Jonge ratten (ook wel rittens genoemd) worden na een draagtijd van 21 tot 23 dagen kaal en blind geboren. Vanaf de achtste dag krijgen ze beharing. Na twee weken gaan hun oogjes open. Op een leeftijd van drie weken beginnen de rittens zelfstandiger te eten, maar ze worden gezoogd tot ze ongeveer vier à vijf weken oud zijn. Vanaf deze

leeftijd kunnen de jongen gespeend worden. Het is zaak om de mannetjes in ieder geval uit het nest te halen: ze kunnen dan geslachtsrijp zijn en de moeder opnieuw bevuchten. Vrouwtjes zijn ongeveer met vijf à zes weken geslachtsrijp. In tegenstelling tot vrouwtjes hebben mannetjes geen tepels.

Vanaf de eerste of tweede dag na de geboorte kunt u beginnen met het socialiseren van ratten door de rittens voorzichtig in uw handen te nemen. Daardoor wennen ratten aan de geur van mensen en aan het te worden opgepakt. Vanaf ongeveer twee weken oud kunt u ratten leren uit uw hand te eten, met ongeveer drie weken om op uw schouder te zitten.

Oude ratten kunnen, net als mensen, kaal worden; het haar kan ook lichter van kleur worden.

Levensverwachting

Ratten worden meestal ongeveer twee jaar oud. Vrouwtjes leven vaak wat langer dan mannetjes.

Ziekten en erfelijke aandoeningen

Bij de rat ontwikkelen de meeste ziekten zich geleidelijk. Een gedragsverandering kan wijzen op ziekte. Ook verlies van gewicht, een opgezette vacht, niezen, snotteren en minder activiteit duiden op een aandoening. De meest voorkomende aandoeningen bij ratten zijn ademhalingsziekten, gezwellen en huidproblemen als

gevolg van parasieten zoals mijten, teken, luizen en vlooien. Sommige aandoeningen komen bij ratten met een specifiek kenmerk vaker voor dan bij ratten zonder dat kenmerk. Zo hebben dumboratten meer last van megacolon (een dodelijke aandoening van de darmen), terwijl naakte ratten meer huidwondjes hebben. Raadpleeg altijd de dierenarts als u vermoedt dat uw rat mogelijk ziek is.

Benodigde ervaring

Voor het op een verantwoorde wijze houden van dit huisdier is geen specifieke ervaring nodig. Zorg wel dat u zich van tevoren goed informeert.

Kosten

De gemiddelde aanschafprijs van een rat ligt tussen de zeven en vijftien euro. Dit is onder andere afhankelijk van het soort. De prijs van een rattenkooi varieert, maar begint bij ongeveer 80 euro. Voer kost ongeveer drie euro per kilogram. Bodembedekking zoals beukensnippers kost ongeveer één euro per kilogram. Daarnaast kunt u voor kosten komen te staan als uw dier onverhoopt ziek wordt.

Bijzonderheden

- Let er bij het kopen op dat de ogen van de rat schoon en droog zijn, de vacht glanzend. De haren mogen niet rechtop staan. Let ook op wondjes en korstjes. Koop geen dier dat niest of reutelend ademhaalt. Een gezonde rat is schoon, actief en onderzoekend, een goed gesocialiseerde rat niet bang voor mensen.
- Het oog- en neusvocht van ratten bevat porfyryne, een roodbruine kleurstof.

Het kan daardoor soms lijken alsof de rat bloedt. Een echte bloedneus is hoogst uitzonderlijk bij ratten.

- **Laat kinderen nooit alleen met huisdieren!**

Afzender

Deze huisdierenbijsluiter is opgesteld door het LICG. Het LICG verstrekt onafhankelijke, betrouwbare informatie over het houden van huisdieren en alle aspecten die in dat kader relevant zijn. Meer informatie kunt u vinden op www.licg.nl. Het LICG is bereikbaar via info@licg.nl.

Disclaimer

De informatie in deze huisdierenbijsluiter is met de grootst mogelijke zorgvuldigheid samengesteld. Niettemin kunnen fouten of omissies niet worden uitgesloten. Het LICG aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid voor de gevolgen van onjuistheden in gegevens en verouderde informatie. Aan de in deze huisdierenbijsluiter verstrekte informatie kunnen geen rechten worden ontleend. Zie voor meer informatie: www.licg.nl.

- de Dierenbescherming
- de Faculteit der Diergeneeskunde
(Universiteit Utrecht)/Wageningen
University & Research
- Koninklijke Nederlandse
Maatschappij voor Diergeneeskunde
- het Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit
- Stichting Platform Verantwoord
Huisdierenbezit

LICG

Landelijk InformatieCentrum

Gezelschapsdieren

www.licg.nl